

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОБОТА РЕЖИСЕРА З КОМПОЗИТОРОМ

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	«Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)»	
Курс	4	
Семестр	7	
Обсяг дисципліни (години / ЄКТС)	90 годин/ 3 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Палачова Катерина Володимирівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор філософії
	Посада	Старший викладач кафедри композиції та інструментування
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Palachova%20(2).pdf kateryna.palachova@num.kh.ua
Анотація	Навчальна дисципліна «Робота режисера з композитором» покликана допомогти здобувачу досягнути специфіку роботи режисера з композитором над музичним оформленням вистави. У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають опанувати методіку художньо-естетичного і технологічного аналізу музичних творів різних жанрів і стилів, а також навчитися коректно застосовувати на практиці систему музичної термінології та набуті знання про музичні форми, жанри та стилі.	

Мета дисципліни	Формування знань про функціонування музики у виставі та набуття практичних умінь у роботі з композитором над створенням музичного оформлення вистави.
Програмні результати навчання	<p>ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p> <p>ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p> <p>ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.</p> <p>ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.</p> <p>ПРН09. Обирати оптимальні технічні та художньо-виражальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластично-хореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).</p> <p>ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p> <p>ПРН11. Організовувати, планувати та провадити сценічно-постановочну діяльність.</p> <p>ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.</p> <p>ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.</p> <p>ПРН15. Знати закони психології творчості.</p> <p>ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН 18. Провадити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.</p> <p>ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання</p>

Загальні компетентності	<p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.</p> <p>СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.</p> <p>СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.</p> <p>СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.</p> <p>СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.</p> <p>СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p> <p>СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виразних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).</p> <p>СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.</p> <p>СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та</p>

	<p>правові аспекти професійної діяльності.</p> <p>СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.</p> <p>СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><u>Перелік тем.</u></p> <p>Тема 1. Специфіка музики як виду мистецтва. Часові та просторові параметри музики. Музика як засіб організації сценічного часу. Музика та акустичний простір сцени.</p> <p>Тема 2. Засоби виразності в музиці. Мелодія як музична характеристика персонажа. Лейтмотив. Тембр, фактура та інструментування.</p> <p>Тема 3. Музична форма. Прості музичні форми. Варіаційна форма. Співвідношення музичної та сценічної драматургії. Використання музики за принципом контрасту.</p> <p>Тема 4. Жанр в музиці. Основні класифікації музичних жанрів. Музично-сценічні жанри. Співвідношення жанру вистави та жанру музики у виставі.</p> <p>Тема 5. Стил в музиці. Стиллова цілісність музичного оформлення вистави. Полістилістика сценічного синтезу.</p> <p>Тема 6. Музика і театр: історичні аспекти взаємодії. Стародавній театр і музика. Роль музики в античній трагедії. Театр епохи Відродження. Музика в українському драматичному театрі. Театр ХХ століття і музика.</p> <p>Тема 7. Жанри музичного театру: опера, балет, мюзікл. Клавірі партитура. Синтез слова, співу, сценічної дії та музики. Роль оркестру. Різноманіття типів лібрето та основні джерела. Баладна опера. Водевіль. Оперета.</p> <p>Тема 8. Музика в драматичному театрі. Функції музики у виставі. Загальні функції, властиві сюжетній та умовній музиці. Режисерське відношення через музику. Об'єднуючі властивості та узагальнено-сміслова роль лейтмотивів. Лейттеми як втілення сюжетних ліній розвитку.</p> <p>Тема 9. Музика у кіно та мультиплікації. Функції музики у кіно. Музика дії та музика стану. Розкадрування.</p> <p>Тема 10. Етапи роботи режисера з композитором. Драматург, режисер, композитор в створенні музичного оформлення вистави. Вибір засобів втілення музичного оформлення.</p> <p>Тема 11. Звуко-шумове оформлення вистави. Типи та функції шумів у виставі. Робота композитора з новими технічними засобами. Електронна та комп'ютерна музика. Звукозапис. Монтаж.</p> <p>Тема 12. Включення у виставу живої музики. Робота над вокальними номерами у виставі. Живе музикування акторів на сцені. Задачі керівника музичної частини та звукорежисера.</p> <p>Тема 13. Музичне оформлення вистави методом підбору музики. Різноманітність сценічних епізодів та єдність підбраної музики як необхідний синтез при компіляції.</p>

	<p>Жанрова та стильова єдність музики, лаконізм. Співвідношення жанру підбраної музики і жанру вистави. Переінструментування. Тема 14. Музика і пластика у виставі. Музичний та сценічний темпоритм, їх взаємозв'язок у виставі. Тема 15. Робота над фонограмою. Задачі звукорежисера у постановочному процесі. Методи обробки звуку. Зведення та мастеринг. Тема 16. Театральна музика та авторське право. Авторські та суміжні права стосовно музики до вистави. Оформлення документації на виставу. Алгоритм оформлення авторських прав.</p>
<p>Види занять</p>	<p>Лекційні заняття, практичні заняття, самостійної роботи.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>словесний метод (лекційний матеріал); практичний метод (практичні заняття); робота з навчально-методичною літературою (опрацювання рекомендованих джерел); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (відпрацювання вивченого матеріалу; підготовка завдань самостійно).</p>
<p>Форми, методи та критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 балів): робота на практичному занятті, зокрема виконання практичних завдань.</p> <p>Семестровий контроль (max 40 балів): залік.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p> <p>з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому занятті.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Zoom, листування через e-mail, посилання на google-диск. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є</p>

	дотримання академічної доброчесності.
Рекомендовані джерела інформації	<p>Білас, О. (2018). Композиторський стиль як чинник художньої цілісності драматичного спектаклю (на прикладі музики А. Кос-Анатольського та В. Камінського до вистав Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької) : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.003. Львів, 2018. 236 с.</p> <p>Курбас, Л. (2022). Філософія театру. Харків-Київ : Видавець Олександр Савчук; Видавництво «Основи», 2022. 920 с.</p> <p>Паві, П. (2006). Словник театру. Переклад з франц. М. Якуб'яка. Львів, ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 424 с.</p> <p>Ужинський, М. Сценофонія як культурно-мистецький феномен : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01.5.</p> <p>Фількевич, Г. (2013). Музика в драматичному театрі: навч. посібник. Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.</p>

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Робота режисера з балетмейстером», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П.Котляревського Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.